

רבינו הנגאל

עד א"ר יהודה לא תהא מחיזה גדולה מן הכותל שביניהם. פ"י ת"ק דמתני' סבר המשלש דפנות מלמעלה למטה משלשם מן הסכך עד קרקעיתה של סוכה אם הגיע הדופן המושלש קרוב לקרקעית הסוכה פחות מג"ט (אמר ד') כל פחות מג' כלבוד דמי וכאלו בקרקעית הסוכה הגיע לפיכך הוא דופן כשר אבל אם למעלה מג' טפחים פסול' שאינו דופן כשר אבל אם הדופן עולה מקרקעית הסוכה ולמעלה אם יש בזה הדופן י' טפחים אפילו נשאר בין הדופן ובין הסכך יותר מ' טפחים אחריו אויר דופן כשר הוא והסוכה כשרה. ר' יוסי אומר גם הדופן היורד מן הסכך אם יש בו י' טפחים אפילו נשאר בין קרקעית הסוכה ובין הדופן יתר מ' טפחים כשר דין דופן העולה ממטה למעלה ודין הדופן היורד שוין ורואין הדופן היורד התלוי כאלו יורד וסותם. וקא"ר יהודה בענין בור שבין ב' חצירות והבור הפתוח בעובי של כותל וכותל המחיצה שבין ב' חצירות יורד וסותם על פי הבור ונשאר מקצת פי הבור פתוח בחצר זה ומקצת בור מצד האחד בחצר האחרת שבהן ממלאים מים מן הבור וא"ר יהודה רואין זה הכותל שעל פי הבור יורד וסותם עד התתום ומחלק המים. נמצאת משנת ר' יהודה ששנה כי הכותל שהוא תלוי בחללו של בור המחלק בין ב' חצירות יורד וסותם ומתיר הבור לזה ולזה על דעת ר' יוסי דמתני' ששנה כי הדופן מן הסכך ותלוי אם יש בו י' טפחים אע"פ שבין הדופן ובין קרקעית הסוכה אויר הרבה הדופן התלוי מתיר הסוכה ואמרינן דרבי (יוסי) דמתיר מחיצה תלויה בסוכה בשבת חולק על רבי יהודה ואוסר וכן ר"י חולק ואוסר בסוכה ופשוטה היא. והמעשה שנועשה בציפורי בעת ששכחו הביא סי' מע"ש ומצאו סדינן ומסכו עליהן משום מחיצה הביאו תורה בשבת ע"פ ר' ישמעאל ב"ר יוסי נעשה ולא ע"פ ר' יוסי. אמר אבימי ומשהו מעמידה באמצע פחות מג' סמוך לסכך ופחות מג' סמוך לקרקעית הסוכה ועולה לו משום דופן וקיי"ל כל פחות מג' כלבוד דמי ואמרינן תרי לבוד בסכך ולבוד בקרקעית הסוכה

חשק שלמה על ר"ח
(א) אולי צ"ל אמר רבנן כל פחות וכו'.

טז:

סוכה

פרק ראשון

סוכה

בית שמאי אומרים מלמעלה ובית הלל אומרים מלמטה. **פירסו** גרסינן אפכא צפ' כילד משתתפין (עירובין 77 פ.ו.): סלקא דעתך מדיבן הביאום. והלא היה אסור להכניס ולהוליא והא הכל מודים לא גרסינן דמחילה צלא גג לאו

האל הוא ומחילה כזו מותר לעשות צצנת כדאמרינן צפרק כל גגות (ס' 77 ד.) אמר להו שמואל נגידו לי גלימא כך פי' צקונטרס וכמו כן צפרק כל הכלים (צצנת 77 קכה:)^א גצי פקק החלון^ב דהאי חלון למעלה צגג אצל מן הצד לא שייך איסור אהל והציא רחיה כמו כן מההיא לכל הגגות^ג דאמר להו שמואל נגידו לי גלימא והאדרניהו רב לאפיה ופריך לשמואל למה לי למעצד הכי הא אמר זה מטלטל עד עיקר המחילה ומשני שמואל דעצד לנניעותא צעלמא משמע דאם היה שמואל אסור כרצ ניחא ליה צמאי דעצד שמואל הכי ולא הוה קשיא ליה מידי היכי שרי למיעצד הכי אלמא לא חשיב אהל צדפנות מן הצד דהא לא קפיד רב על עשיית המחילה אלא משום דקסבר אסור לטלטל הסדין למוכה וקשיא לפירוש הקונטרס מאי הקשה היאך הציאו הסדינים ללמא דרך מלבוש הציאום ועוד קשה לישון חלון שייך צכותל וצגג ארוצה דמתנן (צ"ה 77 לה:): משלין פירות דרך ארוצה וכמו^ד ארוצות שצדלת דפרק צמרא ליומא (77 ע.ו.) היינו צארוצות צצגג כמו ארוצות השמים (בראשית ז) ועוד מוכח פרק מי שהוליאורו (עירובין 77 מד. טז) דשייך מן הצד עשיית אהל גצי^ה עשיית דופן פריך והא אמתר עלה הכל מודים שאין עושין אהל עראי צמתלה ציו"ט וצפרק כילד משתתפין (ס' 77 פ.ו.): גריס צקונטרס כמו שכתוב והאמר מר הכל מודים שאין עושין אהל עראי לכתחלה צצצנת ונראה לר"ת דמן הצד נמי שייך עשיית אהל וכל היכא דאמרינן דמחילה זו מועלת להמיר חשיב עשיית אהל צמתלה כי הך דפרסו סדינן והוי כדופן שלישי של סוכה דחשיבין אהל צפרק מי

שהוליאורו (ט' מד.) אצל דופן רציעי אינה אלא תוספת אהל דצלאו הכי משתריא ורצ שהקפיד צפרק כל גגות (ס' 77 ד.) אעשיית מחילה הקפיד לדלידיה כיון דאסור לטלטל לא היה לפרוש שם סדין צצצנת משום עשיית אהל והא דפריך שמואל למה לי למיעצד הכי הא אמר זה מטלטל עד עיקר המחילה כל שכן דאם היה אסור לטלטל דטפי הוי קשיא לן היכי שרי למיעצד הכי אלא האמת מקשה ומאן דשרי תוספת אהל אפילו צאהל שלמעלה מן הגג נמי שרי כדמוכח פרק המואל תפילין (ס' 77 קב. טז) גצי הנהו דיכרי דהו צי רב הונא ציממא צעו טולא צלילא צעו אוריא ולקמן פ' הישן (77 פ.ו.): גצי עוצדא דרצי אליעזר שצצנת צסוכתו של (רצי יהודה^ו) צרצי אילעאי צקיסרי: **מזהו** דתימא חד לבוד אמרינן תרי לבוד לא אמרינן. ומימה דהא נמי מלתא דפשיטא היא דמכשירין לעיל (77 א.) קנה קנה פחות משלשה דדופן סוכה כדופן שצת ושמא סלקא דעתך לחלק צין שתי לערב ואין להקשות דמיסגי צשני חצלים שעוציין יתר צשלשה חצלים והכא צשנים סגי הא אמרינן התם ללא החירו אלא צשיירא:

כי תניא הדיא בסוכה גדולה. צצצנת משלש פחות משלשה סמוך לקרקע כך פירש צקונטרס אצל צכל הספרים גרסינן מאי קמ"ל דמשלש דפנות מלמעלה למטה כר' יוסי לפיכך נריך לפרש דמעמידה למעלה צפחות משלשה סמוך לסכך ואפילו צצצנת מלמעלה למטה כר' יוסי דמתניתין דאמר מחילה תלויה מתרת: **פס** ארבעה. צהאי דמעומד שייך לשון פס ולעיל דרצצנה לגובה הדופן שייך לשון מחללת: **בפחות** משלשה סמוך לדופן. מלות סוכה צשתי דפנות דשיטה דכולהו אמוראי דלעיל צפירקין (77 א.): כרצנן דאמרי שתיס כהלכתן היינו כמין גאס ואס האחת מן הדפנות שלימות ונתונה מזרחית מוקי לה להאי פס ארבעה ומשהו לצד דרום או לצד צפון צפחות משלשה לדופן מזרחית ונחשב כסותם ויש כאן שתי דפנות שלימות ומימה למה לי פס ארבעה יעשה פס שני טפחים ועמידה סמוך לדופן וירחיק שלשה טפחים פחות משהו ועמידה פס אחר של שני טפחים ומשהו

בית שמאי אומרים מלמעלה. ליו אס עשאה מלמעלה מתוך אוננו: מן הכותל שביניהן. אותה הנעשית לחוך צין החצרות ותלויה על פני פי הצור ואלע"פ שלא נעשית צצציל המים דקא סבר מחילה תלויה מתרת צחצרות אפילו כל טלטול: בשישת רבי יוסי. דמתניתין: לא רבי יהודה סבר לא ברבי יוסי.

שמהא מחילה תלויה מתרת צסוכה: ולא רבי יוסי סבר לא יהודה לא תהא מחיצה גדולה מן הכותל שביניהן^א אמר רבה בר בר תנה אמר רבי יוחנן ר' יהודה בשיטת רבי יוסי אמרה דאמר מחיצה תלויה מתרת ולא היא לא ר' יהודה סבר לה כר' יוסי ולא ר' יוסי סבר לה כר' יהודה לא ר' יהודה סבר לה כר' יוסי עד כאן לא קאמר ר' יהודה התם אלא בעירובי חצירות דרבנן אבל הכא סוכה דאורייתא לא ולא רבי יוסי הכא אלא בסוכה עד כאן לא קאמר ר' יוסי הכא אלא בסוכה דמצות עשה אבל שבת דאיסור סקילה לא ואם תאמר מעשה שנעשה בציפורי על פי מי נעשה לא על פי רבי יוסי אלא על פי רבי ישמעאל ברבי יוסי ומאי מעשה^ב דכי אתא רב דימי אמר פעם אחת שכחו ולא הביאו ס"ת מערב שבת למחר פירסו סדינן על גבי העמודים והביאו ספר תורה וקראו בו פירסו סלקא דעתך מדיבן הביאום בשבת אלא מצאו סדינן פרוסין על גבי העמודים והביאו ספר תורה וקראו בו **אמר רב חסדא** אמר אבימי "מחצלת ארבעה ומשהו מתרת בסוכה משום דופן היכי עביד תלי ליה באמצע פחות משלשה למטה ופחות משלשה למעלה וכל פחות משלשה כלבוד דמי פשיטא^ג מהו דתימא חד לבוד אמרינן תרי לבוד לא אמרינן קמ"ל מיתיבי מחצלת שבעה ומשהו מתרת בסוכה משום דופן כי תניא דמשלשלין דפנות מלמעלה למטה כרבי יוסי אמר רבי אמי פס ארבעה ומשהו מתיר בסוכה משום דופן ומוקים ליה בפחות משלשה טפחים סמוך לדופן וכל פחות משלשה סמוך לדופן כלבוד דמי מאי קמ"ל הא קמ"ל שיעור משך סוכה קמנה שבעה: מתני'

צפרק כל גגות (עירובין 77 ד.) אמר להם שמואל נגידו לי גלימא: סדינן פרוסין. והוי גצוהין מן הארץ דהוה ליה מחילה תלויה: מחצלת שררבה ארבעה ומשהו. ואתרה כאורך הדופן: מתרת בסוכה. אס תולה אותה צצצור צפחות משלשה סמוך לסכך ופחות משלשה לקרקע וכגון שאין הסוכה גצוהה אלא עשרה מלומנמין: מחצלת שבעה ומשהו. אלמא חד לצוד אמרינן ומו לא: בסוכה גדולה. הגצוהה הרצה שאין יכול לומר צה שני לצודין הלכך צעי מחללת צצצנה ומשהו ומעמידה צפחות משלשה סמוך לסכך דהויא לה מחילה עשרה ומו לא איכפת לן אס תלויה היא וקמ"ל דמשלשלין מלמעלה למטה כר' יוסי: פס ד' ומשהו מתיר בסוכה. אס גצוה י' ורצצנה ד' ומשהו: ומוקי לא בפחות מג' סמוך לדופן. השני צמקצוע וכי אמרינן לצוד איכא דופן שצצנה וזה משך סוכה קטנה כדי ראשו ורצו^ד: מתני'

מטפה ואמרינן לצוד כדאשכתן פרק קמא דעירובין (77 פ.ו.): דמקיפין צשלשה חצלים והכא צשנים סגי הא אמרינן התם ללא החירו אלא צשיירא:

תניא הדיא בסוכה גדולה. צצצנת משלש פחות משלשה סמוך לקרקע כך פירש צקונטרס אצל צכל הספרים גרסינן מאי קמ"ל דמשלש דפנות מלמעלה למטה כר' יוסי לפיכך נריך לפרש דמעמידה למעלה צפחות משלשה סמוך לסכך ואפילו צצצנת מלמעלה למטה כר' יוסי דמתניתין דאמר מחילה תלויה מתרת: **פס** ארבעה. צהאי דמעומד שייך לשון פס ולעיל דרצצנה לגובה הדופן שייך לשון מחללת: **בפחות** משלשה סמוך לדופן. מלות סוכה צשתי דפנות דשיטה דכולהו אמוראי דלעיל צפירקין (77 א.): כרצנן דאמרי שתיס כהלכתן היינו כמין גאס ואס האחת מן הדפנות שלימות ונתונה מזרחית מוקי לה להאי פס ארבעה ומשהו לצד דרום או לצד צפון צפחות משלשה לדופן מזרחית ונחשב כסותם ויש כאן שתי דפנות שלימות ומימה למה לי פס ארבעה יעשה פס שני טפחים ועמידה סמוך לדופן וירחיק שלשה טפחים פחות משהו ועמידה פס אחר של שני טפחים ומשהו

(א) עירובין פ.ו. (ב) [הכל
ס' ע"ט]. (ג) [עירובין
ט.].

ליקוטי רש"י

מן הכותל שביניהם. שמשקת צין החצרות ומפסקת על פני הצור ואלע"פ שאינה נכנסת לתוך אוננו [שם]. אבל שבת דאיסור סקילה. אע"ג דצצציות דרבנן ליכא סקילה. כל דמקון רצנן קעין דאורייתא מקון. ואם תאמר. הואיל ור' יוסי לגבי צצנת לית ליה מחילה תלויה. ע"פ מי נעשה. והלא ר' יוסי ראש של ציפורי הוה ועל פיו הוי עושין כולן כדאמר צצצנה דין (77 ל.ב:) אחר רבי יוסי לציפורי. ה"ג לא ע"פ ר' יוסי נעשה רבי ישמעאל בר ר' יוסי נעשה. שכבר נפטר ר' יוסי, ול"ג לא ע"פ רבי יהודה דרבי יהודה לאו ציפורי הוה, ועוד דלר' יהודה שרי דהא רשות דרבנן הוה צצצנת. ולא הביאו ספר תורה. לבית הכנסת וצמא אמת שאינה מעורבת הוה והוי מציאין אותו דרך תר שאינה מעורבת ופרסו סדינן על גבי עמודין להיות מחילה מפסקת אלא מחילות התר מצית שהיה ספר תורה מונח צו ועד צית הכנסת ועשין מצוי קען כדי הילוך צין סדינים למחילות התר ולא היו צני התר אוקרים שם אלא אותו פתח לצדו והנך סדינים מחילה תלויה הואי [שם פ.ו.].

הגהות וציונים

(א) רש"י (גליון): צ יש להוסיף וישו"חנו (מראה כהן) עיין לעיל ג ע"א: (ג) ברש"י שלפנינו שם ליתא (ערל"ג) ועיין מהר"ם שם ובדף קלו ע"ב שם פי' רש"י פקק החלון כגון ארובות שבגג: [7 צריך להוסיף פירש רש"י: ה] צ"ל דכל גגות: [8 צ"ל ובמה ארובות יש בדלת (דפוד"ר פורת יוסף): [9 צ"ל דגבי (בארות המים): [10 צ"ל יוחנן] (גליון):

א) לעיל ד. 3) לקמן יט.
ג) עיין לעיל דף יא.
ד) לעיל ד ע"א וצ"ב.

ליקוטי רש"י

בית שנפחת. גגו וגגין שלהם חלקים הן ושון ולא משופעם ונפחת הגג צלמלעו. וסיבך. צסכך כשר על פי הפחת ונמלא סכך הכשר מופלג מן הדפנות לכל זד [לעיל ד.]. (תנן) וכן חצר המוקפת אכסדרה. וגג אכסדרה מפסיק בין מחילות הצמים לאויר שסיבך עליו, אם יש צרוחז הגג ד' אמות פסולה דמו לא מהני לה מחילות הצמים [לקמן יט].

הגהות וצינונים

א) ברש"י שבריי"ף הלשון לסכך פסול הב"ב מן: צ"ל ונשמעינן (מראה אש: ג) בדפו"ד במה שנחשבו כסתום:

לעזי רש"י

ק"ו שטר"א. פירוש חזר המוקפת אכסדרה.

סוכה

פרק ראשון

סוכה

יז.

קד א מ"י פ"ה מהל' סוכה הלכה כ טו"ט"ע א"ח סימן תרל"ג סעיף 3: קד ב מ"י שם הלכה יד סמוג עשין מג טו"ט"ע א"ח שם סעיף א: קו ג מ"י שם הלכה כ טו"ט"ע שם סעיף 3: קו ד מ"י שם טו"ט"ע שם סעיף ג:

רבינו חננאל

ומסקנא דשמעתא כו' יוסי דהא אורתבין מחצלת ז' ומשהו מתרת בסוכה משום דופן ואוקימנא בסוכה גדולה ומשלשלין דפנות מלמעלה למטה ולא עוד שרבי יוסי נמוקד עמו והא דר' אמי אסיקנא שיעור משך סוכה קטנה ז' טפחים. הא דאמור רבנן דבי רב האויר בסוכה פוסל [בג' טפחים] וסכך פסול פוסל בד' טפחים. ואקשי רבה עליה ומה אילו איכא סכך פסול פחות מד' טפחים ואויר משלימו לד' כשרה [מליא בשפורין מאי פסולה] ולא יהא האויר החמור דפוסל בג' טפחים כסכך פסול הקל ממנו [דאינון] פוסל עד שיהיה בו ד' טפחים. ואמרו לי לדידך נמי דאמרת אויר פוסל בג' טפחים כדתנן הרחיק את הסיבוך ג' טפחים פסול סכך פסול בד' אמות כדתנן בית שנפחת וסיבך על גביו אם יש בין סיבוך לכותל ד' אמות פסול ואילו איכא פחות סכך פסול פחות מד' אמות משלשה משלימו לד' אמות כשרה [מליא בשפורין מאי פסולה] ולא יהא האויר חמור דפוסל בשלשה טפחים כסכך פסול דפוסל בד' כד

מתני' הרחיק הסיבוך מן הדפנות. לאו צגצהה קאמר אלא צמטכה: פסול. לאויר פוסל בשלשה אפילו מן הזד. ומכאן אני אומר ומפרש הא דאמרין שצסכך פסול מן הזד אמרינן דופן עקומה להכשיר עד ארבע אמות היינו דחשבינן לסכך כאילו^א מן הדופן ונעקס ונכפף למעלה וצאוירה ליכא למימר הכי ואיני מפרש רואין את הדופן כאילו הוא עקום והולך תחת הסכך פסול ומגיע לסכך כשר ומוציא את הפסול מן הסוכה דאם כן גס גצי אויר נמי נימא הכי: בית שנפחת וסיבך בו'. גגו נפחת צלמלעו רחוק מן הדפנות לכל זד וסיבך על הפחת צלמלעו ונמלא תקרת הצית שהיא פסולה משום תעשה ולא מן העשוי^ב מפסקת צין דפנות לסכך כשר: אם יש מן הסיבוך. הכשר ולכותל ד' אמות פסול דצארבע אמות לא נאמר למשה מסיני דופן עקומה אצל צפחות כשרה הלכה למשה מסיני רואין תקרת הצית כאילו היא הדופן שנעקס^ג למעלה ואין כאן סכך פסול לפסול הסוכה ולא י"שן תחת זה: וכן חצר המוקפת אכסדרה. כל חצר שצגצה"ס לפני הצמים והצמים פתוחין לו חצר זו מוקפת צמים מתוכה ופתוחין לה סביב מג' רוחותיה ולפני הצמים עשו אכסדראות סביב לשלשה רוחותיה והאכסדרה פתוחה היא ואין לה דופן לזד החצר יש עליה תקרה וזה סיבך על גצה כל אוירה של כל חצר שצלמלעו היקף אכסדראות ואין דופן לסוכה זו אלא מחילות הצמים המפסיקות צין צמים לאכסדרה ונמלאת תקרת האכסדרה מפסקת סביב צין סכך לדפנות אם יש צרוחז האכסדרה ד' אמות פסולה פחות מארבע אמות כשרה דאמרין דופן עקומה. דוגמא לדבר קלוישטר"א צלשון אשכנז של איזה אומות הם הגלחים שיש לה אויר שיש צה עשבים והיקף אכסדרה סביב לו: שהקיפוח. סביב צין סכך פסול לדפנות צדד המקבל טומאה וצלמלעו נתן הסכך כשר: אם יש. תחת הסכך פסול ד' אמות פסולה אף הסכך כשר לפי שאין לה מחילות פחות מכאן כשרה דאמרי

מתני' הרחיק את הסיבוך מן הדפנות שלשה טפחים פסולה^א בית שנפחת וסיבך על גביו אם יש מן הכותל לסיבוך ארבע אמות פסולה^ב וכן חצר שהיא מוקפת אכסדרה סוכה גדולה שהקיפוח בדבר שאין מסככין בו אם יש תחתיו ארבע אמות פסולה: **גמ'** כל הני למה לי צריכא דאי אשמעינן בית שנפחת משום דהני מחיצות לבית עבדין אבל חצר המוקפת אכסדרה דמחיצות לאו לאכסדרה עבדי אימא לא צריכא ואי אשמעינן הני תרתי משום דסככין סכך כשר הוא אבל סוכה גדולה שהקיפוח בדבר שאין מסככין בו דסככה סכך פסול הוא אימא לא צריכא אמר רבה אשכחתינהו לרבנן דבי רב דיתבי וקאמרי: אויר פוסל בשלשה סכך פסול בארבעה ואמינא להו אנא אויר דפוסל בשלשה מנא לכו דתנן הרחיק את הסיבוך מן הדפנות שלשה טפחים פסולה סכך פסול נמי לא ליפסיל אלא בארבע אמות דתנן בית שנפחת וסיבך על גביו אם יש בין הסיבוך לכותל ד' אמות פסולה ואמרו לי בר מינה דההיא דרב ושמואל אמרי תרוייהו משום דופן עקומה נגעו בה ואמינא להו אנא מה אילו איכא יסכך פסול פחות מארבעה ואויר פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפורין מאי פסולה ולא יהא אויר הפוסל בשלשה כסכך פסול בארבעה ואמרו לי אי הכי לדידך נמי דאמרת סכך פסול בארבע אמות מה אילו איכא סכך פסול פחות מד' אמות ואויר פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפורין מאי פסולה לא יהא אויר הפוסל בשלשה כסכך פסול בארבע אמות ואמנא להו אנא האי מאי בשלמא לדידי דאמינא ארבע אמות משום

ומשהו דכוותיה פריך פ"ק דעירובין (דף יז:) דאמר רב יהודה מצוי שהוא רחב ט"ו אמה מרחיק שתי אמות ועושה פס ג' אמות ופריך ואמאי יעשה פס אמה ומחלה וירחיק שתי אמות ויעשה פס אמה ומחלה וליכא לשנויי הכא כדמשני התם דאמי אוירא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומצטל ליה דהכא כל הפחות מג' כלצוד דמי והוא ליה כסתום דאפילו עשה כל דפנות הסוכה קנה קנה צפחות מג' כשרה דתמיא לעיל (דף יז.) דופן סוכה כדופן שצת וצלצד שלא יהא צין קנה לחצרו ג' טפחים ואין שייך לחלק כלל צין סוכה של ג' דפנות לסוכה של ארבעה ועוד קשיא טפי דצשני פסין שיש צלל אחד חצי טפח ומשהו סגי דמוקי חד צפחות מג' סמוך לדופן ואידך מוקי צפחות מג' סמוך לראשון וי"ל משום דאמרין צסוף פ"ק דעירובין (דף יז:ו) דכל מחילה שאינה של שתי וערב אינה מחילה ואם היו שני פסין שאין צלל אחד ארבעה הויה לה כמחילה של שתי: **אוי"ר פוסל**. כל הסוכה צלששה צין צלמלעו צין מן הזד סכך פסול פוסל כל הסוכה צארבעה צלמלעו כגון שהוא רחוק מן הכותל ארבע אמות דאינו יכול לצטלו משום עקימת דופן ונמלא חוץ צין כשר לכשר ודוקא כשמתחיל מדופן האמלעני ומהלך על פני כל הסוכה עד הפתח דהשתא חוץ האויר או הפסול צין כשר לכשר וליכא ג' דפנות לא לזה ולא לזה אצל אם מתחיל מן הדופן צצצד ומהלך עד הדופן שצגזדו אם נשאר מן הכשר לזד הדופן האמלעני כשיעור הכשר סוכה כשרה דהא אית לה ג' דפנות ושל זד הפתח פסולה והיכא דהאויר או הפסול אין מהלכין על פני כל הסוכה כגון דאיכא צלמלעו סוכה ג' על ג' אויר או ארבעה על ארבעה סכך פסול אם ממנו ועד הדופן האמלעני כדי הכשר סוכה הכל כשר צין מה שצצדדין צין מה שלזד הפתח ואפילו מה שיוצא לחוץ לגמרי דהואיל והכל מחובר לשיעור הכשר סוכה הרי זה כפסל היוצא מן הסוכה דניתר צלא דפנות כדאמרין [לקמן] (דף יז.) דנידונין כסוכה ואפשר אפי'

אין כדי הכשר סוכה ממנו עד דופן האמלעני מנטרפין זה עם זה לכדי הכשר סוכה ואין האויר והפסול חוצצין מאחר שהכשר מתחבר יחד דרך הזדדים: **אילו איכא סכך פסול פחות מארבעה ואויר פחות מג' מאי כשרה**. דאין צאויר שיעור לפסול ואין צסכך פסול שיעור לפסול אין מנטרפין זה עם זה לפסול כיון דלא שוו שיעוריהו להדדי כדאמרין ומיהו היכא דאיכא שני טפחים סכך פסול ושנים של סכך פסול ואויר מפסיק ציניהם פחות מג' איכא לספוקי אם שני הפסולין מנטרפין לארבעה לפסול את הסוכה דשמה כיון דאויר מפסיק ציניהם לא מנטרפי או שמה כיון דאין צאויר ג' מנטרפין ומיהו היכא דליכא צפסוליס ד' ואויר פחות מג' מפסיק ציניהם אין האויר משלימו לארבעה צמה שחוצצו^א כסתום מחמת לצוד דלא אמרינן לצוד להחמייר:

הצג

ונמלא חוץ צסוכה צין כשר לכשר וארבעה הוי מקום חשוב להיות חליצה: ואמינא אהו אנא. תשובה לצריהם: ומה אילו איכא סכך פסול פחות מארבעה. ואויר צצצדו פחות משלשה מאי אמרימו ציה: כשרה. דליכא שיעור סכך פסול: מלייה. לההיא שיעורא צשפורין דאסור לסכך צהן משום מקבלי טומאה והויה צה ארבעה טפחים מסכך פסול: מאי. אמרימו ציה: פסולה. דאיכא חליצה ארבעה ומתחילה כשהיה אויר שהוא חמור היתה כשרה ועכשו שנהפך להיות קל נפסלה: לא יהא אויר. חמור שפוסל צג' פוסלה לסוכה זו כסכך פסול שהוא קל שאינו נפסל אלא צארבעה: אמרו לי אי הכי לדידך נמי. דאמרת שיעור סכך פסול ד' אמות דלית לך דטעמא דמתניתין משום דופן עקומה אלא זהו שיעורא לפסול אפילו צלמלעו אף זו תשובתך ומה אילו כו' ואויר פחות מג' צצצד: בשלמא לדידי דאמרי ארבע אמות. דקמני מתניתין פסולה הא פחות כשרה: משום